

Motion till riksdagen 2011/12:N314

av Mikael Oscarsson (KD)

Stärkt innovationskraft genom fond-i-fond

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att styra om delar av det statliga riskkapitalet – inklusive delar av Sjätte AP-fondens investeringar – till en fond-i-fond där statliga medel investeras parallellt med minst hälften privata pengar i olika riskkapitalfonder.

Motivering

Innovationer och tillgång till riskvilligt kapital är en grundförutsättning för att skapa nya företag och få befintliga företag att växa. I Sverige finns idag många småföretag och relativt många stora företag, men alldeles för få däremellan. Eftersom stora företag oftast kommer till genom att mindre företag växer eller slås samman innebär bristen på mellanstora företag att det finns små förutsättningar för att nya storföretag ska växa fram.

Sverige är bäst i Europa på innovationer men bland de sämsta i Europa på att kommersialisera dessa innovationer. Några tänkbara anledningar till detta är brist på kunskaper och erfarenheter av kommersialisering, att forskningsresultat inte alltid kan kommersialiseras på ett enkelt sätt eller att det saknas riskvilligt kapital i tidiga skeden. Ytterligare en anledning kan vara att forskningen inte är tillräckligt inriktad på näringslivets behov. I så kallade inkubatorer kan nystartade forsknings- och innovationsbaserade företag få hjälp med att kommersialisera sina idéer genom till exempel såddfinansiering och affärsutveckling.

I dag finns dessa inkubatorer främst i anslutning till högskolor och universitet. Ytterligare satsningar på inkubatorer behöver göras. Dessa satsningar ska inte bara inriktas på de högskoleanknutna inkubatorerna utan även tillkomma de inkubatorer som finns utanför högskolevärlden. Vi vill också se ett utökat samarbete mellan näringsliv och universitet, högskolor och forsknings-

Fel! Okänt namn på

institut när det gäller att formulera strategiskt viktiga forskningsprogram som möter näringslivets behov.

Vid uppstart av ett företag sker ofta finansiering med hjälp av statligt stöd från exempelvis Innovationsbron, Almi eller Vinnova. I såddfasen investerar ofta "affärsänglar" men på grund av bland annat skattesystemet och avsaknaden av incitament för allmänheten att investera i risk har de små möjligheter att investera vidare i expansionsfasen, då det krävs större investeringar. I expansionsfasen har ett företag som söker kapital för att expandera att välja mellan lån av bank, familj, vänner eller "externt" riskkapital. Eftersom risken är större ju tidigare i ett företags utvecklingsfas som investeringen görs kan bankerna ofta inte ta denna risk. Sällan kan familj och vänner bistå med det kapital som krävs. Kvarstår gör ofta att söka externt riskkapital.

De statliga insatserna bör i större utsträckning riktas till företag i expansionsfasen. De bör också i högre grad kanaliseras genom privata aktörer på kapitalmarknaderna för att bättre nyttja den privata sektorns kompetens och drivkrafter. En statlig-privat samverkan kan också leda till att mer långsiktigt privat kapital riktas till de förhållandevis riskfyllda investeringarna i företagens expansionsfas.

En viktig del av investeringskalkylen när ett företag startas är möjligheten att kvitta förluster mot framtida vinster. Genom den rätten säkerställs att företaget över en livscykel bara beskattas på den faktiska vinsten. För att förbättra sin finansiella situation har företag i uppstartsskeden många gånger valt att sälja rätten till förlustavdrag vidare. Villkoren för detta har nyligen skärpts, bland annat för att stoppa möjligheten till skattefusk, vilket samtidigt medfört att finansieringsmöjligheterna i tidiga skeden försämrats. För att förbättra överlevnadsförutsättningarna för arbetsintensiva nystartade företag bör de under ett uppstartsskede ges möjlighet att kvitta förlustavdrag mot inbetalning av andra skatter, exempelvis löneskatter.

Det vore önskvärt att styra om delar av det statliga riskkapitalet – inklusive delar av Sjätte AP-fondens investeringar – till en fond-i-fond där statliga medel investeras parallellt med minst hälften privata pengar i olika riskkapitalfonder. De statliga företrädarnas viktigaste uppgift blir att välja ut de bästa riskkapitalfonderna och kontinuerligt utvärdera det arbete som görs, medan ledning och styrning av företagen lämnas till de bästa privata aktörerna.

Stockholm den 28 september 2011

Mikael Oscarsson (KD)